

Mentorordning for unge landmænd. AP4	Ansvarlig	jtn
	Oprettet	07-12-2017
	Side	1 af 3
Projekt: 7685 Landmænd Udvikler Landmænd		

Afdækning af behovet for et mentorforløb for unge landmænd

Vi har undersøgt erfaring med og interessen for mentorordninger blandt studerende og unge nyetablere-de landmænd. Vi har også undersøgt, om der gælder særlige forhold for unge landmænd.

Mentorordning for unge landmænd.

Unge landmænd kan have et stort udbytte af at have tilknyttet en mentor. Før i tiden fik unge landmænd overdraget læring og erfaring fra den ældre generation i et glidende generationsskifte, og deres virksomhed var mindre kompliceret, end landbrugsvirksomheder er i dag. Unge landmænd, der ikke har ældre og erfarne landmand ved "deres side", er ofte overladt til sig selv og et mere eller mindre tilfældigt netværk. Disse unge landmænd kan have særligt gavn af en mentor.

Erfaringer med mentorforløb blandt unge landmænd

På Erhvervsakademi Aarhus tilbydes de studerende på Agro Business Manager en mentor. De studerende bliver introduceret til begrebet, lærer at facilitere forløbet og får hjælp til selv at udpege og opsøge en mentor. Formålene med forløbene afspejler der, hvor de studerende er i livet. Der var eksempler på mentees, der havde valgt en mentor, som er der i sin karriere, hvor mentee gerne vil hen, mentees der fik hjælp til deres personlige udvikling som leder, mentees der fik hjælp til forestående generationsskifte, og mentees der fik hjælp til deres skolegang og opgaver.

I et fokusgruppeinterview med 6 unge nyetablerede landmænd var der kendskab til mentorordninger, og nogle af deltagerne havde også overvejet at få tilknyttet en mentor, da de etablerede sig som landmænd. Gruppen oplever generelt sig selv og deres generation som nogen, der er gode til at bede om hjælp og gav mange eksempler på, hvordan de jævnligt spørger en dygtig nabo, kollega eller tidligere studiekammerat om hjælp til konkrete problemstillinger. Der var pt. der ikke nogen af deltagerne, der havde en formel mentor tilknyttet.

Interesse for et mentorforløb

De studerende giver udtryk for, at de har stort udbytte af at have en mentor tilknyttet, og de er åbne overfor at få tilknyttet en mentor, hvis de etablerer sig som landmænd. I fokusgruppeinterviewet med nyetablerede landmænd var interessen for et mentorforløb i høj grad til stede. Der er bred enighed om, at en mentorordning er et godt supplement til den rådgivning, de allerede køber af konsulenter og dyrlæger.

Citat fra en landmand: "I begyndelsen er fokus på ren overlevelse. Det sidste, man har brug for, er en konsulent, der kommer ud og kaster nye bolde i luften. Man har i stedet brug for en landmands-kollega, der kan give håb og som kan sige; det skal nok gå". Citatet understreger, at landmændene gerne vil have hjælp og sparring af en ligesindet, og at de generelt er positive overfor det at have en mentor.

Beskrivelse af et mentorforløb for unge landmænd

Et mentorforløb for unge landmænd kan designes og faciliteres med stor effekt ved hjælp af anbefalingerne og værktøjerne i "Koncept for mentorordning" [link](#). Den største barriere for et mentorforløb er, at landmændene ikke kender til muligheden, og hvor de skal lede efter en mentor. De unge landmænd efterlyser mere synlighed af muligheden for at få en mentor. De ønsker ikke en centraliseret ordning og database. De hælder mere til en lokalt forankret ordning og foreslår, at deres rådgiver i rådgivningsvirksomhederne eller pengeinstitutterne gør dem opmærksom på muligheden, når de alligevel mødes. Råd-

giverne er også dem, de peger på som nogen med adgang til et stort netværk, hvor de kan finde den rette mentor.

Mentorambassadør og synlighed

Der er allerede en slags uformel mentorordning i landbruget, hvor landmænd udvikler landmænd og får hjælp til at finde hinanden af for eksempel rådgivere. Mentorordningen kan blive mere udbredt ved at udpege mentorambassadører, som hjælper med matchingen og opstarten. Landmændene efterlyser synlighed og foreslår, at rådgivningsvirksomhederne omtaler tilbuddet på deres hjemmesider, så de selv kan finde frem til mentorambassadøren og [link](#) til værktøjer og processer på "Koncept for mentorordning".

Hvornår det vil være naturligt at tilbyde et mentorforløb og fokuspunkter

Det vil være helt naturligt at følge det gode eksempel på Erhvervsakademi Aarhus, hvor Agro Business Managers bliver introduceret til mentorordninger under uddannelsen. Som en af de interviewede nyetablerede landmænd udtrykker det; *"når først man har prøvet at have en mentor, så ved man, hvad det kan og er dermed mere motiveret for at finde en mentor, når man igen står i en situation, hvor det kan være nyttigt"* eller som en anden udtrykker det: *"Det skal være en naturlig ting at ringe og bede om at få en mentor, når man vil rykke sin virksomhed"*.

Ved nyetableringer er det oplagt at tilknytte en mentor. En af de interviewede rådgivere fra et pengeinstitut fortæller, at han stiller det som et krav ved finansiering af nyetableringer, at der tilknyttes en mentor. En af de unge landmænd bakker op; *"Jeg ville ønske, at der var nogen der havde sagt til mig; det næste halve år bliver rigtig hårdt. Det vil være en god idé at få en mentor til at støtte dig."*

I Koncept for Mentorordninger illustrerer "Greiners Vækstmodel", hvordan en virksomhed vokser over tid og mærker forskellige udfordringer. Modellen illustrerer, at der opstår forskellige "kriser" i en virksomheds liv, som kræver forskellige kompetencer af lederen for at blive løst. I disse kriser kan der være særligt god grund til at overveje en mentorordning. Der er i det hele taget mange gode anledninger til at tilknytte en mentor. Der kan også være god grund til at overveje en mentorordning til de måske lidt mere lavpraktiske udfordringer. For eksempel i produktionen, hjælp til at forhandle med interessenter eller bare hjælp til at få overblik og prioritere de vigtigste indsatsområder, eller som en landmand udtrykker det: *"Det er OK at bede om hjælp. Det kan give ro at have en erfaren landmand ved sin side. Det eneste, der ikke må ske, er, at man kommer ud af kurs"*. Anledninger og fokusområder spænder bredt. Vi anbefaler, at mentor og mentee formulerer mål og succeskriterier for forløbet. Det kan de få inspiration til i "Koncept for mentorordning" [link](#).

Særlige temaer eller krav, som er vigtige for mentorer for unge landmænd

De unge landmænd er åbne for at få tilknyttet en mentor. De har krav til matchet. Her nævner de for eksempel kemi, kompetencer og ønsker om åbenhed. Det er også vigtigt for dem, at mentor hjælper dem med det, de ønsker hjælp til. De vil for eksempel ikke have hjælp til at vækste, hvis deres fokus pt. er omkostninger. De er også meget bevidste om, at varigheden af et mentorforløb kan variere afhængig af formålet, og at forskellige mentorer er gode til forskellige mentor-opgaver. En af dem siger: *"Man skal finde ham, der er et skridt foran dig. Ingen siger, at det er den samme mentor, du skal bruge til forskellige slags udfordringer"*. Med det perspektiv kan man hævde, at de unge er landmænd privilegerede, fordi alle deres kolleger i princippet er "foran" dem. Landmændene er meget bevidste om byttehandlen, der ligger i en mentorordning, og at mentor kan få inspiration til udvikling af egen virksomhed ved at følge en mentee. De vil selv se det som en stor anerkendelse at blive spurgt, om de vil være mentor for en kollega, og har allerede en del viden og erfaring at byde ind med. Flere af dem nævner, at de vil påtage sig mentoropgaven uden honorar.

Der er ikke særlige forhold, der gør sig gældende ved mentorordninger for unge landmænd. Som I alle andre mentorforløb er det vigtigt at få formalia på plads og finde det rigtige match. Det er der inspiration og værktøjer til i "Koncept for mentorordninger" [link](#)